

Кривошапов Сергій Іванович

Доцент кафедри «Технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. проф. Говорущенко М. Я.», Харківський національний автомобільно-дорожній університет, кандидат технічних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Одним із факторів, що визначає безпеку автомобіля на дорозі, є загальний технічний стан агрегатів та систем транспортного засобу. У процесі експлуатації під впливом зовнішніх факторів та внутрішніх процесів технічний стан автомобіля знижується. Тому стан систем, особливо тих, які впливають на безпеку автомобіля, необхідно періодично контролювати і, за необхідності, відновлювати втрачену працездатність.

Перевірка технічного стану систем транспортного засобу, що підлягають обов'язковому технічному контролю, передбачена п. 2.4 [1]. Згідно вимог, які зазначені у розділі 31 [1], забороняється експлуатація транспортних засобів з несправностями гальмівної системи, кермового керування, світлової сигналізації, незадовільного стану шин і коліс, негерметичності паливної системи, перевищення вмісту шкідливих речовин у відпрацьованих газах, ременів безпеки, стану скла та дзеркал та ін.

Автомобілі, які здійснює комерційну діяльність з надання послуги по перевезенню вантажу або пасажирів, повинні проходити перевірку технічного стану перед виїздом на маршрут. Технічний стан транспортного засобу повинен відповідати вимогам [2], де зазначені основні параметри та методи контролю.

Згідно [3] для комерційних автомобілів також передбачено проведення обов'язкового технічного контролю різною періодичністю на спеціалізованих пунктах.

Під час перевірки контролюються [4]:

- 1) загальні характеристики технічного стану ТЗ та його складників;
- 2) технічний стан пневматичних шин і коліс, захисних пристроїв, стан

стекла та дзеркал, склоочисників та склосмивачів, зовнішніх світлових приладів;

- 3) чинники, характеристики негативного впливу на навколишнє природне середовище;
- 4) технічний стан гальмівної системи та системи керування;
- 5) стан рами і кузова, сидельно-зчіпного пристрою, вантажної платформи, силової передачі і механізм управління, мостів та осей, інших приладів та устаткування.

Перевірка технічного стану автомобілів відбувається зі застосуванням спеціалізованого діагностичного обладнання [5]:

- 1) роликового стенду для контролю характеристик гальмівних систем;
- 2) площадкового стенду для контролю характеристик гальмових систем;
- 3) устаткування для вимірювання тривалості задіювання органу управління робочою системою гальмування;
- 4) устаткування для вимірювання характеристик установки коліс і осей;
- 5) пристрою для регульованого натиску на механізм управління інерційною гальмовою системою причепа;
- 6) устаткування для оцінки ефективності гасіння коливань підвіскою транспортного засобу;
- 7) зчитувача діагностичної інформації систем OBD, EOBD;
- 8) приладу для вимірювання коефіцієнта світлопропускання стекол.

Результати перевірки відображаються у протоколі встановленого зразка [3], а невідповідності технічного стану зазначаються у окремому акті. Результати перевірки заносяться у загальнодержавну базу даних про результати обов'язкового технічного контролю, яка ведеться територіальним органом з надання сервісних послуг МВС.

Легкові автомобілі, які не використовуються для перевезення пасажирів або вантажу з метою отримання прибутку, періодичному контролю технічного стану не підлягають [3]. Технічний стан таких автомобілів може бути перевірено під час звернення на станцію технічного обслуговування. У разі невідповідності

вимогам [2] власнику транспортного засобу буде запропоновано усунути несправності, а у випадки відмови - буде внесено відповідний запис до акта огляду.

Легкові автомобілі приватних власників можуть обслуговуватися та ремонтуватися самими водіями. У цьому випадку власний автомобіль повинен піклуватися про технічний стан транспортного засобу особисто. Перевіряти технічний стан такого автомобіля покладено на поліцейського, але тільки за наявністю на те законних підстав [1].

Список використаних джерел

1. Про Правила дорожнього руху. Постанова Кабінету Міністрів України № 1306 від 10 жовтня 2001 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#n16> (Звернення: 30.10.2022).

2. ДСТУ 3649:2010. Колісні транспортні засоби. Вимоги щодо безпечності технічного стану та методи контролювання. – Київ: Держспоживстандарт України, 2011. - 28 с.

3. Про затвердження Порядку проведення обов'язкового технічного контролю та обсягів перевірки технічного стану транспортних засобів, технічного опису та зразка протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу. Постанова Кабінету Міністрів України № 137 від 30 січня 2012 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-2012-%D0%BF#Text> (Звернення: 30.10.2022).

4. Про затвердження Вимог до перевірки конструкції та технічного стану колісного транспортного засобу, методів такої перевірки. Наказ Міністерство інфраструктури України № 710 від 26 листопада 2012 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2169-12#n14> (Звернення: 30.10.2022).

5. Про затвердження Технологічних вимог до засобів перевірки технічного стану, обслуговування і ремонту колісного транспортного засобу. Наказ Міністерство інфраструктури України № 106 від 15 лютого 2012 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-12#n13> (Звернення: 30.10.2022).